

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 300/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudítša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou Mgr. et Mgr. Líviou Šouc Kostovou, Pod Donátom 5, Žiar nad Hronom, proti postupu Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní sp. zn. 4T/6/2018 vydaním príkazu na zatknutie takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní sp. zn. 4T/6/2018 a vydaním príkazu na zatknutie z 19. februára 2025 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu zaručené v čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia **n e v y h o v u j e**.
3. Okresný súd Žiar nad Hronom **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a jeho argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. mája 2025, čiastočne prijatou na ďalšie konanie uznesením č. k. IV. ÚS 300/2025-9 z 10. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na slobodu zaručeného v čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 4T/6/2018, vydaním

príkazu na zatknutie z 19. februára 2025 (ďalej aj „napadnutý príkaz“). Navrhuje priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh vyplýva, že okresný súd vedie pod sp. zn. 4T/6/2018 konanie o obžalobe na sťažovateľa podanej 5. januára 2018 pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a), c) Trestného zákona. Okresný súd vydal 19. februára 2025 príkaz na zatknutie sťažovateľa s odôvodnením: „*Dôvod vydania príkazu: § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. Obžalovaného nemožno predvolať, predviesť a ani iným vhodným spôsobom zabezpečiť jeho účasť na trestnom konaní.*“ Sťažovateľ ešte pred určením najbližšieho dátumu pojednávania zaslal 10. marca 2025 súdu súhlas s pojednávaním v neprítomnosti na najbližšom nariadenom pojednávaní. Napadnutý príkaz bol realizovaný 17. marca 2025 v ranných hodinách, sťažovateľ bol následne vypočutý samosudcom súdu a napadnutý príkaz bol zrušený.

3. Sťažovateľ namieta, že okresný súd v napadnutom príkaze žiadnym spôsobom neodôvodnil existenciu dôvodov väzby ani dôvody nemožnosti predvolať, predviesť alebo zadržať a zabezpečiť prítomnosť obvineného na výsluchu alebo inom úkone. Javí sa, že súd vydal príkaz na zatknutie arbitrárne napriek nesplneniu predpokladov, príkaz bol vydaný nezákonne a bolo tak zasiahnuté do základných práv sťažovateľa. V príkaze absentuje odôvodnenie, obsahuje len formálny odkaz na § 73 ods. 1 Trestného poriadku, v dôsledku čoho je príkaz nepreskúmateľný. Súd sa nevysporiadal ani s otázkou primeranosti aplikácie tohto zaisťovacieho inštitútu.

4. Absentuje prítomnosť dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. V priebehu konania sa vo vzťahu k osobe sťažovateľa neobjavila prítomnosť akéhokoľvek dôvodu väzby. Sťažovateľ si preberá písomnosti, má obhajcu. Príslušný sudca po zatknutí sťažovateľa svoje rozhodnutie o vydaní príkazu na zatknutie odôvodnil tým, že sťažovateľ sa nezúčastňuje pojednávania, kde svoju absenciu dôvodí zlým zdravotným stavom a potrebou rôznorodých operačných zákrokov. Sťažovateľ v dôsledku zdravotného stavu viackrát požiadal o odročenie pojednávania, všetky žiadosti ale riadne a včas odôvodnil a predložil o tom legitímny dôkaz. Sudca po dodaní sťažovateľa súdu označil ako nepostačujúci súhlas s uskutočnením pojednávania v neprítomnosti sťažovateľa zaslaný 10. marca 2025 z dôvodu, že je iba na najbližšie pojednávanie, a nie na celé trestné konanie. Za pomoci nátlaku na sťažovateľa a za pomoci nezákonných prostriedkov súd donútil sťažovateľa vzdať sa práva vyplývajúceho z § 34 a § 252 Trestného poriadku, resp. vzdať sa práva, aby sa pojednávanie konalo v jeho prítomnosti tak, že pod hrozbou obmedzenia slobody bol nútený uviesť do zápisnice, že udeľuje súhlas na uskutočnenie pojednávania v jeho neprítomnosti na celé konanie.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

5. Predseda okresného súdu vo vyjadrení zo 17. júna 2025 uviedol, že dôvodom vydania napadnutého príkazu bol zákonný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Sťažovateľ bol na jeho základe obmedzený na osobnej slobode príslušníkmi polície 17. marca 2025 o 10.30 h a bezodkladne bol o 12.30 h predvedený na okresný súd, kde bol sudcom vypočutý a o 13.15 h bol príkazom sudcu podľa § 73 ods. 7 Trestného poriadku prepustený na slobodu po tom, ako výslovne

do zápisnice uviedol, že žiada o vykonanie ďalších nariadených hlavných pojednávanií bez jeho prítomnosti. Sudca nezistil dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. V ďalšom predseda súdu odkázal na vyjadrenie zákonného sudcu, navrhol, aby ústavný súd rozhodol, že označené práva neboli postupom okresného súdu porušené, a súhlasil s upustením od ústneho pojednávania.

6. Zákonný sudca vo svojom vyjadrení uviedol, že zákonný dôvod väzby (ako dôvod vydania napadnutého príkazu) bol v ňom jasne uvedený tak, že sťažovateľa nemožno predvolať, predviesť ani iným vhodným spôsobom zabezpečiť jeho účasť na trestnom konaní. Tvrdenie sťažovateľa o nátlaku a donútení vzdať sa práva, aby sa konanie konalo v jeho prítomnosti, považoval zákonný sudca za absolútne nepravdivé a zavádzajúce. Sťažovateľ totiž v zápisnici o výsluchu zo 17. marca 2025 súhlasil a žiadal, aby sa všetky ďalšie hlavné pojednávania konali bez jeho prítomnosti, vyjadrenie urobil slobodne a dobrovoľne za účasti povereného advokátskeho koncipienta zvolenej obhajkyne, ktorý bol počas celého výsluchu prítomný, a vyhlásenie urobil dokonca po osobitnej porade s obhajcom. Zápisnicu, ktorá to zaznamenáva, na znak súhlasu podpísali a nemali žiadne námietky proti jej obsahu. Súhlas s konaním hlavného pojednávania v neprítomnosti navyše neznamena, že sa neodvolateľne a definitívne vzdáva práva osobnej účasti na ňom, keďže sa môže na akékoľvek ďalšie pojednávania dostaviť a osobne realizovať svoje práva.

7. K podaniu, v ktorom sťažovateľ súhlasil s konaním hlavného pojednávania vo svojej neprítomnosti, zákonný sudca uviedol, že bolo súdu doručené takmer 3 týždne po vydaní napadnutého príkazu. Obžaloba bola podaná v januári 2018 a posledné pojednávania, ktoré sa podarilo uskutočniť pred vydaním napadnutého príkazu, bolo 18. septembra 2018, na ktorom bol sťažovateľ prítomný. Po jeho odročení na účely doplnenia dokazovania kontrolným znaleckým posudkom, ktorý bol súdu doručený 10. júna 2019, okresný súd nariadil 13 termínov hlavných pojednávanií. Okrem jedného z nich boli všetky odročené na žiadosť sťažovateľa a obhajoby zo zdravotných dôvodov na strane sťažovateľa (vyšetrenia, práceneschopnosť, choroba, operačné zákroky, hospitalizácie, úraz a pod.) vždy s nesúhlasom, aby sa konalo v neprítomnosti sťažovateľa. Za nedostatočné ospravedlnenie uložil okresný súd sťažovateľovi dvakrát poriadkovú pokutu (v jednom prípade bola rozhodnutím sťažnostného súdu znížená jej výška a v druhom prípade bola zrušená). Okresný súd si uznesením z 29. decembra 2021 vyžiadal odborné vyjadrenie od znalca, ktorý sa však k aktuálnemu zdravotnému stavu sťažovateľa relevantne nevedel vyjadriť. Následne boli vykonané pokusy o predvedenie sťažovateľa na hlavné pojednávania 12. decembra 2023, 30. januára 2024 a 15. januára 2025, avšak neúspešne. Vzhľadom na pokračujúce ospravedlnenia sťažovateľa súd opätovne uznesením z 12. februára 2024 pribral do konania znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, ktorý v záveroch posudku doručeného 28. novembra 2024 konštatoval, že a) v predložených záznamoch nenašiel ochorenie ani úraz, ktoré by sťažovateľa bezprostredne ohrozovali na živote, b) k vyhnutiu účasti na pojednávaniach sa sťažovateľovi podarilo len organizovaním väčšiny odborných vyšetrení v tesnej časovej súvislosti so stanovenými termínmi a c) je presvedčený o manipulácii sťažovateľa s údajmi o jeho zdravotnom stave.

8. K poslednému pokusu o predvedenie sťažovateľa na hlavné pojednávania 15. januára 2025 zákonný sudca uviedol, že na vyžiadanie mu bola doručená lekárska správa Ústrednej vojenskej

nemocnice Ružomberok, podľa ktorej bol sťažovateľ hospitalizovaný 13. až 14. januára 2025. Podľa neskôr doručeného oznámenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žiar nad Hronom však sťažovateľ nebol 15. januára 2025 doma zastihnutý s tým, že má byť hospitalizovaný minimálne až do 17. januára 2025, čo malo byť zistené od syna sťažovateľa, ktorý je príslušníkom pracujúcim na uvedenej zložke polície. Uvedené skutočnosti nebolo možné vyhodnotiť inak ako úmyselné vyhýbanie sa úkonom trestného konania a marenie nariadených termínov hlavných pojednávaní sťažovateľom. Zasahuje sa tak aj do práv poškodeného, ktorý si uplatňuje nárok na náhradu škody v trestnom konaní. Sťažovateľ takýmto spôsobom koná dlhodobo (viac ako 6 rokov), pričom i znalec považoval jeho neúčast' na pojednávaniach z uvedených dôvodov vo viacerých prípadoch za účelové z hľadiska načasovania, za nie nevyhnutné, resp. konštatoval, že zdravotné problémy mu jednoznačne umožňovali účasť na konaní pred súdom. Podľa zákonného sudcu boli využité všetky zákonné dôvody na zabezpečenie účasti sťažovateľa na hlavnom pojednávaní, avšak bezvýsledne. Vydanie príkazu na zatknutie tak bolo poslednou reálnou zákonnou možnosťou na zabezpečenie jeho účasti, a preto považuje ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú.

9. Sťažovateľ nevyužil možnosť podať k vyjadreniu okresného súdu repliku.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Podľa prvej vety čl. 17 ods. 4 ústavy obvineného možno zatknúť iba na odôvodnený písomný príkaz sudcu. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby na účely predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

11. Ústavný súd nemá pochybnosť, že napadnutý príkaz bol základom pre zásah do osobnej slobody sťažovateľa, keďže bol podkladom pre následné zatknutie príslušníkmi okresného riaditeľstva. Podľa zápisnice o zatknutí sp. zn. ORPZ-ZH-28/2025-PS-HO zo 17. marca 2025 bol sťažovateľ na základe napadnutého príkazu obmedzený na osobnej slobode 17. marca 2025 o 10.30 h, v ten istý deň o 12.30 h bol prevzatý sudcom okresného súdu a na slobodu bol prepustený o 13.15 h. Sťažovateľovi nemôže byť odopretý prieskum napadnutého príkazu z dôvodu, že bol už zrušený príkazom okresného súdu sp. zn. 4T/6/2018 zo 17. marca 2025. V čase, keď nebol zrušený, totiž na jeho podklade došlo k zásahu do osobnej slobody sťažovateľa (porov. IV. ÚS 71/2023), ktorý napriek dĺžke trvania nepresahujúcej 3 hodiny možno bez pochybností označiť za pozbavenie osobnej slobody. Zrušenie napadnutého príkazu z dôvodu, že zanikol jeho účel, nie je možné považovať za zrušenie pre jeho nezákonnosť či neústavnosť. Proti napadnutému príkazu na zatknutie nebol podľa § 181 ods. 3 Trestného poriadku prípustný opravný prostriedok. Aplikujú sa preto záruky vyplývajúce z čl. 5 dohovoru, konkrétne čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru,

resp. z čl. 17 ods. 2 a 4 ústavy. Zároveň je založená výnimka z pravidla, že v prebiehajúcom trestnom konaní možno i prípadné protiústavné procesné vady napraviť v rámci celého konania obvyklým a zákonom predvídateľným spôsobom samotnými všeobecnými súdmi. Ide o situáciu podobnú pozbaveniu osobnej slobody väzbou, keď ústavný súd v priebehu konania preskúmava ústavnosť postupov a rozhodnutí všeobecných súdov. V tomto prípade po zatknutí nedošlo k vlastnému rozhodovaniu súdu o väzbe, v ktorom by bolo možné uvažovať o náprave nedostatkov príkazu na zatknutie (II. ÚS 298/2022).

12. Účelom procesného inštitútu zatknutia je zistenie pobytu obvineného, jeho následné zadržanie a obmedzenie jeho slobody na účely jeho dodania predsedovi senátu alebo v prípravnom konaní sudcovi pre prípravné konanie, ktorý príkaz na zatknutie vydal. Zatknúť možno iba obvineného (tiež obžalovaného), a to výlučne za predpokladu, ak je daný niektorý z dôvodov väzby a obvineného nemožno predvolať, predviesť alebo zadržať, a tak zabezpečiť jeho prítomnosť na vypočúvaní. Aj z uvedených normatívnych podmienok aplikácie tohto inštitútu je zrejmé, že zatknutie nepredstavuje autonómny inštitút procesného donútenia, ale inštitút, ktorý je svojou podstatou a účelom nevyhnutne spätý s potrebou rozhodnutia o väzbe určitej osoby, ktorej prítomnosť na úkonoch trestného konania nemožno dosiahnuť prostredníctvom iných, miernejších prostriedkov (IV. ÚS 412/2022). Zákonodarca ho podľa dôvodovej správy k Trestnému poriadku považoval za prostriedok, ktorý by mal prispieť k urýchleniu trestného konania. Pri jeho uplatňovaní má byť zabezpečená ochrana osobnej slobody, aby k jej obmedzovaniu dochádzalo v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z čl. 17 ústavy, teda na zákonnom podklade, v nevyhnutnej miere a pri vylúčení možnosti jej ďalšieho neodôvodneného predlžovania.

13. Zo všeobecnej požiadavky proporcionality pozbavenia osobnej slobody vyplýva, že k zatknutiu možno pristúpiť, iba ak nie je možné využiť iné prostriedky menej zasahujúce do práva na osobnú slobodu na zaistenie prítomnosti obvineného pred súdom, teda predvolanie, predvedenie alebo zadržanie. Okrem proporcionality čl. 17 ústavy (ako aj čl. 5 ods. 1 dohovoru a k nemu sa vzťahujúce prípady, napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Mooren proti Nemecku z 9. 7. 2009, č. 11364/03, bod 72) vyžaduje, aby obmedzenie osobnej slobody nebolo prejavom svojvôle (II. ÚS 55/98), čo v podstate kladie nároky na odôvodnenie rozhodnutia, na ktorého základe je obmedzovaná osobná sloboda. Ústava výslovne vyžaduje, aby k zatknutiu došlo iba na základe písomného a odôvodneného príkazu sudcu. Význam požiadavky písomného odôvodneného príkazu spočíva v tom, aby jednotlivcovi boli známe dôvody zatknutia a aby ho mohol prípadne spochybníť. Príkaz na zatknutie musí aj podľa zákona okrem iného obsahovať opis skutku, pre ktorý je obvinený stíhaný, ako aj opis dôvodov zatknutia, pre ktoré bol vydaný (§ 73 ods. 2 Trestného poriadku). Jednoduchý odkaz na zákonné ustanovenie, ktoré by malo odôvodňovať zatknutie, nemožno považovať za riadne odôvodnenie. Vydanie príkazu na zatknutie bez odôvodnenia predstavuje porušenie ústavou určených podmienok zatknutia.

14. Kým čl. 5 dohovoru nevyžaduje, aby dôvody pozbavenia osobnej slobody obsahoval už text príkazu na pozbavenie osobnej slobody (čl. 5 ods. 2 dohovoru zakotvuje len povinnosť oboznámiť zatknutú osobu s dôvodmi zatknutia bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, porovnaj napr. rozsudok Nechiporuk a Yonkalo proti Ukrajine z 21. 4. 2011, č. 42310/04, bod 208), na druhej

strane špecifická ochrana v podobe formálnych požiadaviek príkazu na zatknutie vyplývajúca z čl. 17 ods. 4 ústavy predstavuje vyšší štandard oproti ochrane vyplývajúcej z čl. 5 dohovoru.

15. Napadnutý príkaz už z hľadiska rešpektovania jeho zákonnej roviny nespĺňa ústavné požiadavky. Obsahuje síce údaje o sťažovateľovi, detailný opis skutku (podľa obžaloby), pre ktorý je stíhaný a jeho právnu kvalifikáciu, okresný súd však ako dôvod na vydanie napadnutého príkazu uviedol len to, že podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sťažovateľa nemožno predvolať, predviesť a ani iným vhodným spôsobom zabezpečiť jeho účasť na trestnom konaní. Takéto odôvodnenie je podľa ústavného súdu nedostatočné a nepreskúmateľné. Okresný súd síce uviedol jeden z dôvodov väzby podľa Trestného zákona, ale bez toho, aby uviedol konkrétne právne a skutkové úvahy, na základe ktorých tento dôvod videl práve u sťažovateľa a prečo ho bolo nutné v nadväznosti na tento dôvod zatknúť. Záver o existencii niektorého z dôvodov väzby ako základnej podmienky vydania príkazu na zatknutie je potrebné uviesť priamo v jeho odôvodnení, ako to vyplýva z § 73 ods. 2 Trestného poriadku, čo okresný súd neurobil.

16. Ak v príkaze na zatknutie nie sú uvedené konkrétne skutočnosti odôvodňujúce jeho vydanie, ide o rozhodnutie nespĺňajúce v zákonnej rovine požiadavky odôvodnenia vyplývajúce z § 181 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 73 ods. 2 Trestného poriadku. Samotné zistenie ústavného súdu o postupe či rozhodnutí orgánu aplikácie práva v rozpore so zákonom nemusí mať vždy za následok aj záver o neústavnosti (I. ÚS 274/2018). V tomto prípade ide o oblasť trestného práva, kde je požiadavka na dodržanie zákona naliehavejšia a dva z označených článkov (čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru) priamo na zákon odkazujú. Aj pri rešpektovaní judikatúrnej línie preskúmavania väzobných rozhodnutí ústavným súdom z hľadiska, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03), ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý príkaz nie je takým písomne odôvodneným príkazom sudcu, ktorý pre pozbavenie osobnej slobody vyžaduje čl. 17 ods. 4 ústavy. Pre dosiahnutie súladu s požiadavkami čl. 17 ods. 4 ústavy nie je všeobecný odkaz na § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku s uvedením, že „*obžalovaného nemožno predvolať, predviesť alebo zadržať a zabezpečiť jeho prítomnosť na výsluchu alebo na inom úkone*“, postačujúci.

17. K odôvodneniu príkazu na zatknutie je v intenciách § 181 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 73 ods. 2 Trestného poriadku potrebné dodať, že trestno-procesná úprava, ako aj ústavnoprávna úprava *de lege lata* požiadavku na odôvodnenie príkazu na zatknutie výslovne zakotvujú. Bez náležitého odôvodnenia opierajúceho sa o konkrétne skutočnosti je príkaz nepreskúmateľný, a tým aj svojvoľný (II. ÚS 78/2019, IV. ÚS 104/2023). Nie je tak možné zaoberať sa ani splnením podmienky proporcionality tohto opatrenia zasahujúceho do osobnej slobody sťažovateľa. Z týchto dôvodov je napadnutý príkaz v rozpore s ústavnoprávnymi východiskami zásahov do základných práv a slobôd jednotlivcov, podľa ktorých nepostačuje, ak konkrétny zaisťovací úkon má svoju oporu v zákonnej právnej úprave (legislatívna stránka zákonnosti), ale je nevyhnutné, a to aj s ohľadom na čl. 2 ods. 2 ústavy, aby každý orgán verejnej moci, ktorý k zaisťovaciemu úkonu v priebehu trestného konania pristupuje, tento zásah uskutočnil v striktnom súlade s jeho normatívnymi podmienkami vymedzenými v zákonnej úprave (aplikačná stránka zákonnosti). Ak totiž individuálny právny akt, na podklade ktorého dochádza k zásahom do základných práv

a slobôd jednotlivca, neobsahuje ani len obligatórne náležitosti stanovené všeobecne záväzným predpisom, ktorý jeho uskutočnenie v demokratickom právnom štáte legalizuje, v takom prípade nemožno za žiadnych okolností pripustiť, aby bol predmetný zásah vyhodnotený spôsobom, že nepoprel podstatu a zmysel konkrétneho základného práva a slobody, ku ktorého obmedzeniu orgán verejnej moci pristúpil (čl. 13 ods. 4 ústavy).

18. Postupom okresného súdu a napadnutým príkazom bol porušený čl. 17 ods. 2 a 4 ústavy, keď o pozbavení osobnej slobody bolo rozhodnuté inak ako z dôvodu a spôsobom ustanoveným zákonom. Zároveň bol porušený čl. 5 ods. 1 dohovoru, ktorý požaduje, aby každé pozbavenie slobody bolo zlučiteľné s cieľom chrániť jednotlivca pred svojvôľou, a preto ústavný súd vyslovil, že tieto práva sťažovateľa boli porušené (bod 1 výroku tohto nálezu). Ani zápisnica o výsluchu sťažovateľa pred sudcom okresného súdu zo 17. marca 2025 neobsahuje bližšie dôvody, pre ktoré súd vydal napadnutý príkaz, hoci podľa vyjadrenia sťažovateľa mu sudca svoje rozhodnutie o vydaní príkazu na zatknutie odôvodnil tým, že sa nezúčastňuje pojednávaniu, kde svoju absenciu dôvodí zlým zdravotným stavom a potrebou rôznorodých operačných zákrokov.

19. V uvedených okolnostiach boli bez významu okolnosti uvedené vo vyjadrení okresného súdu k ústavnej sťažnosti, ktoré obsahovo dodatočne odôvodňovali napadnutý príkaz, čo ale nemožno *ex post* zhojiť. Obdobné odôvodnenie malo byť uvedené v čase vydania napadnutého príkazu a priamo v ňom. Vzhľadom na zistenie o nepreskúmateľnosti napadnutého príkazu nebolo možné zaoberať sa argumentáciou o tom, či existoval dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Ako bolo už v uznesení o prijatí veci na ďalšie konanie naznačené, námietky týkajúce sa vyvodenia právnych dôsledkov z ústavne nesúladného postupu a napadnutého príkazu okresného súdu na obhajobné práva sťažovateľa vyplývajúce z § 34 a § 252 Trestného poriadku musia byť v súlade s princípom subsidiarity ústavnej sťažnosti najprv posúdené všeobecnými súdmi, ktoré ďalej rozhodujú o trestnej veci sťažovateľa.

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie a trovy konania

20. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

21. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 15 000 eur z presne nešpecifikovaných dôvodov, požiadavku vznáša až v petite ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ žiadnym spôsobom nepriblížil dôvody na priznanie finančného zadosťučinenia v uvedenom rozsahu, ako to predpokladá § 123 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Subjektívna nemajetková ujma plynúca zo strádania plynúceho z neústavného postupu a napadnutého príkazu okresného súdu, ktorá by mala byť základom pre záver o vyhovení ústavnej sťažnosti v časti požadovaného finančného zadosťučinenia, nie je dostatočne preukázaná, a preto ústavný súd návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia nevyhovel (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

22. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 771,68 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

23. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [ďalej len „vyhláška“ (§ 11 ods. 3 vyhlášky)]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je vo výške 371 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 14,84 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu).

24. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu